

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Белкин Д. В. Экономическая безопасность предприятия как корпоративный ресурс стратегического значения : автореф. дис. на соискание учен. степени к-та экон. наук : спец. «Экономика и управление народным хозяйством: (экономическая безопасность)» / Д. В. Белкин. — Москва, 2012. — 26 с.
2. Козаченко Г. В. Економічна безпека підприємства: сутність та механізм забезпечення : [монографія] / Г. В. Козаченко, В. П. Пономаренко, О. М. Ляшенко. — К. : Лібра, 2003. — 280 с.
3. Чаговец Л. О. Моделі оцінки та аналізу економічної безпеки підприємства : автореф. на здобуття наук. ступеня к-та экон. наук : спец. «Математичні методи, моделі та інформаційні технології в економіці» / Л. О. Чаговец. — Харків, 2010. — 23 с.
4. Долженко Е. Н. Аналитическая система комплексной оценки экологической без-опасности промышленных предприятий (на примере предприятий г. Норильска) : авто-реф. дис. на соискание учен. степени к-та тех. наук : спец. «Управление в социальных и экономических системах» / Е. Н. Долженко. — Барнаул, 2007. — 20 с.
5. Страхова Н. А. Алгоритм модели обеспечения устойчивого развития и экологической безопасности предприятий стройиндустрии : [Электронный ресурс] / Н. А. Страхова, К. С. Алексеев // Интернет-журнал «НАУКОВЕДЕНИЕ». — 2012. — №4. — Режим доступа : naukovedenie.ru/PDF/72trgsu412.pdf.
6. Айдарова А. Б. Оценка эколого-экономической безопасности железнодорожного транспорта (на примере Южно-Казахстанской области) : автореф. дис. на соискание учен. степени к-та экон. наук : спец. «Экономика природопользования и охраны окружающей среды» : [Электронный ресурс] / А. Б. Айдарова. — Алматы, 2008. Режим доступа : <http://do.gendocs.ru/docs/index-18865.html>
7. Никулина Н. Л. Экологические аспекты экономической безопасности региона : автореф. дис. на соискание учен. степени к-та экон. наук : спец. «Экономика и управление народным хозяйством (экономика природопользования)» / Л. Н. Никулина. — Екатеринбург, 2008. — 26 с.
8. Резник Г. А. Модель управления устойчивостью эколого-экономической системы / Г. А. Резник, А. А. Мальшев // Известия ПГПУ им. В. Г. Беллинского, 2011. — № 24. — С. 403—407.
9. Затонский А. В. Преимущества дифференциальных моделей в эколого-экономическом моделировании / А. В. Затонский // Известия Томского политехнического университета. — 2012. — Т. 320, №5. — С. 134—139.
10. Ушкаренко Ю. В. Функціональні складові системи економічної безпеки підприємства харчової промисловості: теоретичний аспект / Ю. В. Ушкаренко, В. В. Петлоченко // Актуальні питання теорії та практики менеджменту : матеріали IV-ої Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих вчених, 20-21 березня 2013 р., м. Луганськ. — Луганськ. — 256 с.
11. Мухин В. И. Исследование систем управления : [Электронный ресурс] / В. И. Мухин. — Режим доступа : <http://freebooks.so/teoriya-ekonomicheskaya/issledovanie-sistem-upravleniya.html>
12. Постюшков А. В. Оценочный менеджмент : [учеб пособие] / А. В. Постюшенко. — М. : ФАИР-ПРЕСС, 2004. — 272 с.

УДК 658.2:005.93

ОЦІНКА ВАРТОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ЯК ІНСТРУМЕНТ УПРАВЛІННЯ ЙОГО ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ

Ковалевська А. В., Галкіна А. Л.

У статті розглядається проблема оцінки вартості підприємством як одна з концепцій його управління та як інструмент управління економічною безпекою, з метою запобігання впливу деструктивних факторів, узгодження економічних інтересів різних зацікавлених сторін, забезпечення економічної та фінансової безпеки підприємства.

Ключові слова: оцінка вартості, економічна безпека, загрози і ризики, цілі і інтереси.

Відмітною рисою сучасної української економіки є розширення самостійності господарюючих суб'єктів. Це вимагає пошуку рішень, орієнтованих на підвищення ефективності функціонування

підприємства в довгостроковому періоді, і як наслідок забезпечення його фінансової та економічної безпеки [1].

Сучасна концепція управління підприємством, заснована на максимізації його вартості, вважається однією із самих успішних, оскільки зміна вартості підприємства, будучи критерієм ефективності господарської діяльності, ураховує практично всю інформацію, пов'язану з його функціонуванням. Але розвиток завжди об'єктивно пов'язаний з ризиками та небезпеками, без яких неможливо одержати нову якість в будь-якому напрямку людської діяльності. Це означає, що з одного боку будь-які досягнення пов'язані зі збільшенням небезпек, а з іншого – будь-яка бездіяльність є небезпечною, бо веде до відставання від процесів у різних сферах суспільного розвитку. Таким чином, розвиток у будь-якій сфері людської діяльності вельми потребує забезпечення безпеки, в тому числі і економічної.

Вже доведеним є той факт, що становлення та удосконалення теоретико-методичних основ управління економічною безпекою підприємства відбувається на стику та поєднанні інструментів, методів, заходів та рекомендацій різних наук. Одним із інструментів підвищення рівня ефективності управління економічною безпекою кожного окремого суб'єкту господарчої діяльності можна вважати оцінку діяльності та використання результатів вартісної оцінки підприємства в процесі прийняття рішень щодо підвищення рівня його захисту від реальних та потенційних зовнішніх і внутрішніх загроз, рівня ефективності використання ресурсів і підвищення результативності діяльності, рівня надійності та продуктивності стосунків із іншими фірмами, підприємствами, установами.

Основні теоретичні наробітки з питань оцінки й управління вартістю підприємств викладені в працях закордонних авторів серед яких роботи Ф. Блека, Д. Бреннана, М. Гордона, Г. Десмонда, Т. Гранді, А. Дамодарана, Р. Каштана, Р. Келлі, Т. Коллера, Т. Коупленда, Г.Ш. Пратта, С. Сандера, Д. Фридмана, К. Шиппера й ін. Великий внесок у розвиток складової оцінної науки визначення вартості акцій, у створення моделей ціноутворення на фінансові активи внесли Г. Александер, Д. Бейлі, Л. Гітман, М. Джонк, Д. Линтнер тощо. Серед вітчизняних дослідників із проблем оцінки й управління вартістю підприємств слід відзначити С.В. Валдайцева, В.В. Григор'єва, А. М. Грязнова, І.М. Островкіна, а Е.І. Тарасевича, О. Тихонова, М.А. Федотова, Бочарова, В.В, В.З. Черняк і інших.

В той же час, все більша кількість наукових праць порушує питання удосконалення управління економічною безпекою підприємств. Серед найбільш значущих фахівців можна відзначити Б.В. Губського, З.В. Герасимчук, Н.С. Вавдіюк, Т.Г. Васильціва, Н.О. Ілляшенко, Т.С. Клебанову, Г.В. Козаченко, О.М. Ляшенко, Є.А. Олейнікова, П.І. Орлова, В.П. Пономарьова, Н.Л. Чернову та ін.

Роботи зазначених авторів, безсумнівно, вносять великий вклад у теорію управління підприємством на основі його вартості. Однак, у виді складності й багатогранності проблеми управління підприємством, не всі аспекти досліджені й розроблені належною мірою. Існує необхідність наукового обґрунтування застосування загальноприйнятих методів оцінки вартості підприємств, адаптації досвіду закордонних країн до українських умов, розробки комплексної методології управління вартістю підприємств стосовно до забезпечення їх економічної та фінансової безпеки. Особливо важливо вирішити таке завдання в світлі отримання оцінками фірмами належного місця на ринку послуг безпеки, тобто усвідомлення власної значущості в процесах забезпечення економічної безпеки підприємств, формування власної конкурентної позиції в свідомості клієнтів і отримання від неї додаткових переваг.

Вартість підприємства – всеосяжний і довгостроковий показник, що відображає результативність діяльності. Це гроші чи грошовий еквівалент, який покупець готовий обміняти на який-небудь предмет чи об'єкт [5, с. 85]. З ростом вартості фірми збільшується капітал, вкладений у неї акціонерами, що дозволяє одержати дохід від перепродажу приналежних їм акцій і підвищує інвестиційну привабливість бізнесу.

Термін вартість – неоднозначний і не повинен уживатися без відповідного визначення. Залежно від обставин та певних факторів, що обумовлюють специфіку діяльності підприємства, у той самий момент часу підприємство може мати різні вартості. Тому, приступаючи до оцінки й управління вартістю, необхідно встановити, про який показник вартості йде мова – ліквідаційна, податкова, митна, остаточна, інвестиційна, ринкова тощо.

Вартість є не фактом, а оцінним судженням, що виносяться на основі доступних фактів і застосовних методів виконання оцінних розрахунків. Ринкова вартість відображає колективне судження всіх учасників угод і залежить від активності даного ринку.

Оцінка вартості підприємства є передумовою прийняття ефективних рішень задля забезпечення ефективності функціонування та розвитку. Концепція управління підприємством, заснована на максимізації його вартості вважається однією з самих успішних, оскільки зміна вартості підприємства, будучи критерієм ефективності господарської діяльності, ураховує практично всю інформацію, пов'язану з його функціонуванням. Такий підхід заснований на врахуванні в процесі оцінки двох основних складових – внутрішньої і зовнішньої оцінки вартості. Внутрішня оцінка реалізує цільові орієнтири менеджменту підприємства через облік усіх елементів виробничо-комерційної системи. Вона передбачає визначення сильних та слабких сторін діяльності підприємства та врахування їх впливу на ринкову вартість. В свою чергу, зовнішня оцінка передбачає врахування впливу ринкових факторів (можливостей та загроз) на вартість підприємства. Отже визначення потенційних та реальних загроз і небезпек діяльності підприємства має бути обов'язково враховано в процесі проведення оцінки його ринкової вартості. Ідентифікація загроз та з'ясування їхньої вагомості є передумовою не тільки процесу оцінки, а й процесу управління підприємством, в тому числі його економічною безпекою.

Уже сьогодні багато вітчизняних компаній взяли для себе за орієнтир максимізацію своєї ринкової вартості, і це стосується не лише акціонерних товариств. Кожному підприємству доводиться прокладати власний шлях до мети, виходячи зі своїх стартових позицій та індивідуальних установок. Але чим більш інтенсивним є розвиток, тим вище небезпеки і ризики, тим більше уваги слід приділяти питанням забезпечення безпеки.

Управління бізнесом, засноване на підвищенні його вартості, зародилося в економіці Сполучених Штатів Америки, у 80-ті роки ХХ століття. У цей час більшість провідних світових компаній функціонують на принципах управління вартістю. У західній практиці цей підхід одержав назву вартісного менеджменту (VBM – Value-based Management) або менеджмент, заснований на вартості [3]. Еволюція VBM в MFV відбулася в результаті визнання того факту, що для забезпечення високого повернення, термін «керування» у керуванні заради вартості повинен містити в собі практично все, чим займається керівництво [2].

Оцінка – це результат визначення та аналізу якісних і кількісних характеристик об'єкта, що ним управляють, а також самого процесу управління ним [3, с. 79]. Оцінка надає можливості установити, як працює підприємство (чи є воно прибутковим, ефективним, чи відбувається процес розвитку), чи досягаються сформульовані цілі, які зміни і удосконалення в процесі управління впливають на повноту використання потенціалу підприємства та його ефективність.

Оцінка вартості бізнесу – це упорядкований, цілеспрямований процес визначення у грошовому виразі вартості об'єкта з урахуванням потенційного і реального доходу, який має місце в певний проміжок часу за умов конкретного ринку [5, с. 83]. Отже, при визначенні ринкової вартості об'єкта оцінки визначається найбільш імовірна ціна, за якою об'єкт оцінки може бути відчужений на дату оцінки на відкритому ринку в умовах конкуренції, коли сторони угоди діють розумно, розташовуючи всією необхідною інформацією, а на величині ціни угоди не відображаються будь-які надзвичайні обставини, тобто коли:

- одна зі сторін угоди не зобов'язана відчужувати об'єкт оцінки, а інша сторона не зобов'язана ухвалювати виконання;
- сторони угоди добре інформовані про предмет угоди й діють у своїх інтересах;
- об'єкт оцінки представлений на відкритому ринку за допомогою публічної оферти, типової для аналогічних об'єктів оцінки;
- ціна угоди являє собою розумну винагороду за об'єкт оцінки, і примусу до здійснення угоди відносно сторін угоди з будь-якої сторони не було;
- платіж за об'єкт оцінки виражений у грошовій формі.

Ціль оцінки – визначення якої-небудь оцінної вартості, що необхідно клієнтові для ухвалення рішення [4, с. 63].

Відповідно до законодавства ринкова вартість повинна визначатися в наступних випадках:

- при вилученні майна для державних потреб;
- при визначенні вартості розміщених акцій суспільства, що здобуваються суспільством за рішенням загальних зборів акціонерів або за рішенням ради директорів (наглядацької ради) суспільства;
- при визначенні вартості об'єкта застави, у тому числі при іпотечі;
- при визначенні вартості негрошових внесків у статутний (складовий) капітал;
- при визначенні вартості майна боржника в ході процедур банкрутства;
- при визначенні вартості безоплатно отриманого майна.

Таким чином, можна стверджувати, що потреба у проведенні оцінки вартості бізнесу не вичерпується операціями купівлі-продажу (тобто не обмежується метою купити чи продати певний бізнес за найбільш сприятливою ціною). Така оцінка обумовлена необхідністю забезпечення ринкових процесів і відповідних їм умов, а саме: процеси приватизації; виникнення та розвиток фондового ринку; розвиток системи страхування; іпотечне кредитування (кредитування під заставу майна); процеси реалізації майнових прав – акціонування, залучення нових пайовиків і емісія додаткових акцій, відрахування податків, використання прав спадкування тощо [5, с. 60].

Ці процеси формують потребу в новій послугі – оцінці вартості бізнесу та складових потенціалу підприємства, визначенні ринкової вартості його капіталу.

Визначення ринкової вартості бізнесу сприяє:

- а) підготовці до боротьби за виживання на конкурентному ринку;
- б) дає реалістичне уявлення про потенційні можливості підприємства;
- в) служить підставою для формування його стратегії;
- г) виявляє альтернативні підходи і визначає, який з них забезпечить підприємству максимальну ефективність, а отже, і більш високу ринкову ціну [3, с. 61].

Фахівці стверджують, що у проведенні оцінних робіт зацікавлені різні сторони: від державних структур до приватних осіб; контрольно-ревізійні органи, управлінські структури, кредитні організації, страхові компанії, податкові фірми й інші організації, приватні власники бізнесу, інвестори.

В першу чергу, різні сторони, що зацікавлені в проведенні оцінки вартості бізнесу, прагнуть реалізувати власні економічні інтереси. Саме ці інтереси є основою формування цілей оцінки:

- підвищення ефективності поточного управління підприємством;
- визначення вартості цінних паперів у випадку їх котирування на фондовому ринку. Для прийняття обґрунтованого інвестиційного рішення необхідно оцінити власність підприємства і частку цієї власності, що приходить на пакет акцій, які здобуваються, а також можливі майбутні доходи від бізнесу;
- визначення вартості бізнесу у випадку його купівлі-продажу цілком або вроздріб. Коли власник підприємства вирішує продати свій бізнес, виникає необхідність визначення ринкової вартості підприємства або частини його активів. У ринковій економіці часто буває необхідно оцінити підприємство для підписання договору, що встановлює частки співвласників у випадку розірвання договору або смерті одного з партнерів;
- реструктуризація підприємства: ліквідація підприємства, злиття, поглинання або виділення самостійних підприємств зі складу холдингу припускає проведення його ринкової оцінки, тому що необхідно визначити ціну покупки або викупу акцій, конвертації, величину премії, що виплачується акціонерам фірми, яка поглинається;
- розробки плану (стратегії) розвитку підприємства. У процесі стратегічного планування важливо оцінити майбутні доходи фірми, ступінь її стійкості і цінність іміджу;
- визначення кредитоспроможності підприємства і вартості застави при кредитуванні. У даному випадку оцінка потрібна в силу того, що величина вартості активів за бухгалтерською звітністю може різко відрізнятись від їхньої ринкової вартості;
- страхування, у процесі якого виникає необхідність визначення вартості активів у випадку втрат;
- оподаткування. При визначенні податку необхідно провести об'єктивну оцінку підприємства;
- прийняття обґрунтованих управлінських рішень. Інфляція спотворює фінансову звітність

підприємства, тому періодична переоцінка майна незалежними оцінювачами дозволяє підвищити реалістичність фінансової звітності, що є базою для прийняття фінансових рішень; здійснення інвестиційного проекту розвитку бізнесу. У цьому випадку для його обґрунтування необхідно знати вихідну вартість підприємства в цілому, його власного капіталу, активів, бізнесу [4, с. 64-65], [5, с. 83-84].

Таким чином, виходячи з цілей оцінки, можна стверджувати, що державний сектор економіки є найбільш залежним від експертної оцінки. Згідно з законодавством України незалежна оцінка є обов'язковою вимогою при відчуженні державного майна (ринкова вартість, яка визначена незалежним Оцінювачем є початковою ціною на аукціоні). Отже, в першу чергу, державні підприємства мають загрозу зіткнутися з таким ризиком як рейдерство.

Аналіз представлених цілей проведення оцінки вартості дозволяє стверджувати, що досягнення будь-якої мети не тільки сприяє реалізації конкретного економічного інтересу, а ще й знижує ризикованість і небезпечність певної економічної операції для конкретної сторони. Так, проведення оцінки вартості підприємства з метою ухвалення рішення щодо реалізації інвестиційного проекту з одного боку надасть аргументованих висновків керівництву підприємства щодо можливості повернення запозичених ресурсів (активами, доходами, бізнесом в цілому), а з іншого боку – зробить економічно обґрунтовані висновки щодо доцільності інвестування чи комерційному банку, чи інвестиційній компанії, чи певному партнеру. В свою чергу, визначення ринкової вартості бізнесу для обґрунтування процесів реструктуризації також надасть всім зацікавленим сторонам обґрунтовану інформацію щодо доцільності та раціональності здійснення таких процесів. Доходимо висновку, що оцінка ринкової вартості бізнесу є інструментом узгодження різноманітних економічних інтересів, інструментом обґрунтування ефективності конкретних планів і дій, що відображає сутність поняття економічна безпека підприємства та можливості її забезпечення.

Враховуючи, що очікування власників, ризик, загрози, структура й розмір майбутніх вигід є унікальними для кожного підприємства, не можна за допомогою однієї уніфікованої формули, визначити вартість усіх підприємств у різних ситуаціях. Тому для оцінки були розроблені і зараз використовуються різні підходи й методи. Розрізняють три основних методичних підходи до проведення оцінки підприємств (бізнесу): дохідний (результатний) підхід; ринковий (порівняльний) підхід; витратний підхід. Ці визначені підходи (або концепції для проведення оцінки) мають власні передумови використання, позитивні та негативні риси, різні методи, що забезпечують проведення оцінки.

Концепція по доходу передбачає, що вартість підприємства дорівнює поточній вартості майбутніх доходів від володіння ним. Згідно з цим підходом необхідно оцінити майбутні очікувані доходи підприємства й дисконтувати / капіталізувати їх на момент оцінки. При цьому необхідно визначити можливі фактори безпеки, які можуть вплинути на розмір майбутніх доходів (як внутрішні, що пов'язані з безпосередньою господарською діяльністю підприємства, так і зовнішні, які обумовлені ринковим середовищем і його зміною). Дохідний підхід вважається найбільш привабливим з погляду досягнення головної мети підприємницької діяльності.

Ринкова концепція припускає, що вартість підприємства може бути оцінена шляхом проведення аналізу попередніх продажів порівнянних компаній або цінних паперів відкритих акціонерних товариств. Таким чином, ринковий підхід заснований на застосуванні принципу заміщення. В цьому випадку оцінювач має врахувати особливості підприємства, яка оцінюється, ввести систему мультиплікаторів та порівнюючих коефіцієнтів, які справлять вплив на остаточну вартість об'єкта оцінки.

Витратна концепція припускає, що вартість об'єкту дорівнює витратам на його заміщення або відновлення за винятком знижки на фізичне зношування й старіння. В оцінці бізнесу дана концепція застосовується для оцінки нового будівництва, унікальних об'єктів, або підприємств, вартість яких не на багато перевищує вартість їх матеріальних активів. Також витратна концепція застосовується для оцінки окремих складових підприємства й з метою страхування.

Загрози рівню економічної безпеки підприємства, що враховуються в залежності від обраної концепції оцінки вартості

№ з/п	Концептуальний підхід до оцінки	Головний фактор оцінки	Потенційні і реальні загрози, які мають бути враховані
1	Дохідний підхід	Майбутній дохід підприємства, результати використання об'єкта	Загрози, які можуть вплинути на зміну очікуваного майбутнього доходу: інфляція, дії конкурентів (реалізація аналогічного або схожого бізнес проєкту чи продукту, що призведе до розподілу ринку покупців і зменшення грошового потоку; агресивні маркетингові заходи, в тому числі, нечесні методи конкурентної боротьби; інтеграційні процеси та процеси концентрації, коли створюються об'єднання кількох гравців ринку і відбувається швидке завоювання ринку збуту), введення додаткових законодавчих обмежень (необхідність ліцензування, що призведе до додаткових втрат; квотування, ембарго, що призведе до зниження обсягів продаж, підвищення митних тарифів); дії персоналу підприємства (некваліфіковані вчинки, навмисні чи ненавмисні вчинки, які призводять до економічних втрат доходу); дії шахраїв (втрати грошей на рахунках в національних і іноземних банках внаслідок електронних крадіжок, крадіжки і грабунки майна) тощо.
2	Витратний підхід	Визначення вартості будівництва, утримання, експлуатації з урахуванням амортизації і додаванням вартості відшкодування зносу	Найбільш впливові загрози, що можуть вплинути на зміну вартості об'єкта оцінки: науково-технічний прогрес (особливо моральний знос необоротних активів підприємства, що призводить до збільшення рівня витрат на їх оновлення та заміну); дії постачальників та партнерів (збільшення цін ресурсів і товарів, робіт і послуг, які купується у даних партнерів, що призводить до збільшення очікуваної собівартості); законодавчі ініціативи органів державної влади щодо збільшення мінімальної заробітної плати і соціальних податків (що призводить до зростання витрат на персонал); дії конкурентів (як в сфері реалізації товарних інновацій – розробка та виведення на ринок товарів-субститутів і товарів-замінників, які мають нижчу собівартість виготовлення і, відповідно, нижчу ціну; та і в сфері управлінських інновацій – зміна умов оплати праці персоналу, систем мотивації, умов праці, які можуть привести до зростання витрат на оплату праці, втрату кваліфікованого персоналу внаслідок його переходу на роботу до конкурентів).
3	Ринковий (порівняльний) підхід	Аналогічні об'єкти, які купувалися і продавалися на ринку, чинники оточення і функціональні характеристики і особливості об'єкта	Найбільш впливові загрози, що можуть вплинути на зміну вартості об'єкта: відсутність бази аналогів (наприклад, унікальність земельної ділянки чи місця розташування об'єкта, використання технологічного обладнання, що було виконано за специфічним запитом); надання окремим фірмам і підприємствам переваг в конкуренції з іншими фірмами і підприємствами (це змінює створені передумови функціонування бізнесу-аналогу і може спотворено вплинути на результат оцінки); втрата статусу та іміджу фірми і власності внаслідок шахрайства з боку фірм-конкурентів (можливість зниження ринкової вартості через розповсюдження дезінформації)

Кожен із трьох підходів припускає використання властивих йому методів. В той же час, всі підходи передбачають ідентифікацію та врахування факторів ризиків, загроз і небезпек і їх вплив на остаточну суму оцінки. Усвідомлення специфіки кожної концепції оцінки вартості бізнесу дозволяє сформулювати основні загрози та небезпеки, які мають бути враховані в процесі оцінки, знайти відображення в обґрунтуванні методу оцінки. В табл. 1 представлено найбільш значущі загрози внутрішнього і зовнішнього характеру в залежності від обраного підходу до проведення оцінки вартості бізнесу.

Усвідомлення найбільш впливових загроз в процесі проведення оцінки вартості бізнесу дозволить уникнути можливих втрат, підвищити результативність оцінної діяльності і її об'єктивність, вжити найбільш сприятливих заходів щодо забезпечення безпеки як об'єкту оцінки, так і суб'єкту, що її замовляв. В свою чергу, для оцінної компанії ефективна презентація врахування в процесі визначення вартості бізнесу потенційних і реальних загроз дозволить сформувати власну привабливу позицію на ринку послуг безпеки.

ВИСНОВКИ

Отже в статті визначено, що оцінка вартості бізнесу є інструментом управління економічної безпеки суб'єкту господарювання. Показано, що визначення цілі оцінної діяльності безпосередньо пов'язано із визначенням економічних інтересів різних суб'єктів, що зацікавлені в визначенні ринкової вартості об'єкта. Доведено, що оцінка вартості підприємства є передумовою прийняття ефективних рішень задля забезпечення ефективності функціонування та розвитку на основі всебічного врахування внутрішніх і зовнішніх факторів (в тому числі, загроз і небезпек). Проаналізовано основні концептуальні підходи до проведення оцінки вартості підприємства і визначено найбільш впливові загрози, які мають бути враховані в процесі розрахунку вартості бізнесу.

В статті показано, що для оцінної компанії усвідомлення оцінною компанією власної значущості в процесах забезпечення економічної безпеки підприємств, формування власної конкурентної позиції в свідомості клієнтів щодо вміння врахування потенційних і реальних загроз, дозволить зайняти належне місце на ринку послуг безпеки і отримати додаткові переваги.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Камышникова, Э. В. Методы формирования комплексной оценки уровня экономической безопасности предприятия [Текст] / Э. В. Камышникова // Актуальні проблеми економіки. – 2009. – № 12(102). – С. 87-92.
2. Бочаров, В. В. Управление стоимостью бизнеса [Текст]: учеб. пособ. / В. В. Бочаров, И. Н. Самонова, В. А. Макарова – СПб.: СПбГУЭФ, 2009. – 124 с.
3. Егерев, И. А. Стоимость бизнеса: Искусство управления [Текст]: учеб. пособ. / И. А. Егерев – М.: Дело, 2003. – 480 с.
4. Федонін, О. С. Потенціал підприємства: формування та оцінка [Текст]: навч. посіб. / О. С. Федонін, І. М. Репіна, О. І. Олексюк. – К.: КНЕУ, 2004. – 316 с.
5. Потенціал підприємства: формування та оцінка [Текст]: навч. посіб. / Добикіна О. К., Рижиков В. С., Касьянюк С. В., Кокотько М. Є. та ін. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 208 с.